

Landbrug
J.nr. 2019-21408
Ref. ANMSN
Den 4. september 2020

Notat om lovforslagets hovedindhold – lovforslag om Klima-skovfonden

Resume

Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet indgik den 2. december 2019 aftale om finanslovens for 2020 og har herunder aftalt, at regeringen undersøger mulighederne for at etablere en skovfond i samarbejde mellem stat, kommuner, civilsamfundet og erhvervslivet.

Lovforslaget har til formål at sætte rammerne for den danske Klima-skovfond, der oprettes som en uafhængig forvaltningsenhed inden for den statslige forvaltning. Formålet med Klima-skovfonden er at etablere et alternativ til private tiltag, som samtidigt sikrer reel effekt med højeste troværdighed ift. det danske drivhusgasregnskab. Det er desuden en central forudsætning i konstruktionen af fonden, at den skal kunne tiltrække privat kapital til gennemførelse af fondens aktiviteter.

Klima-skovfonden skal fremme og finansiere omkostningseffektiv skovrejsning med etablering af skovbryn og udtagning af lavbundsjord som tillæg til tilsvarende statslige indsatser særligt med henblik på at opnå nettoreduktion af drivhusgasudledning, sikre dokumentation for den opnåede nettoreduktion af drivhusgasudledning samt understøtte opnåelsen af Danmarks klimamål. Der vil således også kunne varetages synergieffekter som fx biodiversitet m.v.

Lovforslagets hovedindhold

Støtteforanstaltninger

Fonden kan yde støtte i form af fuldt finansieret skovrejsning med etablering af skovbryn og udtag af lavbundsjord på lodsejeres arealer. Fonden kan desuden etablere egne demonstrationsprojekter. Projekter kan etableres på privatejet areal samt på arealer, der ejes af kommunale eller regionale myndigheder mv. Fonden kan kun midlertidigt erhverve og forvalte arealer, eksempelvis med henblik på demonstrationsprojekter, jordfordeling, mageskifte eller lignende.

Fondens midler skal bl.a. som led i projekterne på markedsvilkår kunne betale for entreprenører, som på fondens vegne udfører aktiviteterne, herunder indkøb af træer, plantning og forberedelse af arealerne på lodsejernes arealer.

Fonden skal betale tingslysningsudgifterne vedrørende aftalte rådighedsbegrænsninger m.v. på fast ejendom forbundet med realiseringen af formålene. På arealerne, som indgår i en skovrejsning, kræves fredskovspligt, hvormed arealerne varigt sikres som skov og skal drives efter skovlovens regler om bæredygtig drift. Der kan evt. tinglyses yderligere restriktioner, herunder ift. biodiversitet eller klimaoptimeret drift. På lavbundsarealer, der tages ud af drift, tinglyses servitutter om ny varig tilstand, der ikke må tilbageføres (i lighed med nuværende vådområdeprojekter).

Fonden yder engangskompensation til lodsejere for tabte indtægter forbundet med udtag af lavbundsjorder.

Tildeling af støtte

Tildeling af støtte fra fonden skal ske igennem en ansøgningsrunde, hvor en lodsejer, som stiller arealer til disposition for fonden, kan søge om støtte fra fonden. Fonden offentliggør samtidig med ansøgningsrunden information om fondens udvælgelsesprocedure samt de kriterier, som vil indgå i fondens vurdering af ansøgningerne.

Fonden skal i afgørelser om tildeling af støtte betinge sig tinglysning på ejendommen af et vilkår om tinglysning på ejendommen af tilplantnings-, drifts- eller plejeplaner m.v. som vil skulle afspejle et fastlagt minimumsoptag af CO₂-ækvivalenter, som er projektets klimaeffekt, vilkår om adgang til kontrol, monitoring og verifikation heraf ved uafhængig tredjepart, samt vilkår om tinglysning på ejendommen af fredskovpligt ved skovrejsningsprojekterne. Fonden kan i øvrigt i sine projekter stille andre og supplerende vilkår, herunder krav om tinglysning af andre byrder, rådighedsbegrænsninger m.v. og principper for arealets videre begrænsede anvendelse, til varetagelse af visse synergieffekter ved siden af projektets forventede klimaeffekt.

Kontrol

Fonden fører kontrol med dens støttede projekter. Fonden kan bestemme, at en afgørelse om støtte kan tilbagekaldes, og at støtte efter loven bortfalder helt eller delvist, hvis støttemodtageren har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller vilkårene for tildeling af støtte mv. ikke opfyldes.

Salg af CO₂-enheder.

Klima-skovfondens aktiviteter vil generere CO₂-optag eller -reduktioner, som opgøres i det nationale CO₂-regnskab for jorder og skove til FN (LULUCF), på linje med andre arealrelaterede aktiviteter på dansk grund.

Lovforslaget giver Klima-skovfonden mulighed for at sælge CO₂-enheder til virksomheder og borgere. Salget af fondens CO₂-enheder bliver en central kommerciel aktivitet for fonden, som skal understøtte formålet.

For at sikre finansiering til længerevarende projekter får fonden mulighed for at sælge ex ante-enheder, dvs. CO₂-enheder, som genereres før CO₂-optaget har fundet sted. Dette sikrer, at fonden kan være operationel med det samme, og bidrager endvidere til at sandsynliggøre additionaliteten af projekterne. Enhederne giver bevis for et forventet fremtidigt optag, men de kan ikke bruges i virksomheders frivillige klimaregnskaber, før optaget er verificeret. Når optaget er verificeret, overgår ex ante-enheden til at være en ex post-enhed i fondens CO₂-register.

Fonden skal beregne, opgøre og monitorere klimaeffekten af de støttede projekter, som verificeres af en uafhængig tredjepart. Fonden skal oprette og føre et register over de opnåede nettoreduktioner af drivhusgasudledningen forbundet med fondens projekter. Registeret er grundlaget for administration af fondens solgte CO₂-enheder og offentliggøres på fondens hjemmeside.

Effekten af projekterne kan i udgangspunktet ikke anvendes til at opfylde eventuelle kommende klimareduktionsforpligtelser for individuelle landbrug, der lægger jord til projekterne. Dette er parallelt til de såkaldt kollektive kvælstofvirkemidler, hvor de fuldt EU-/statsligt finansierede projekter ikke både kan anvendes til at opfylde en kollektiv og en individuel forpligtelse.

Bestyrelse, sekretariat og rådgivende udvalg

Klima-skovfonden ledes af en bestyrelse bestående af en formand og syv andre medlemmer. Bestyrelsens medlemmer udpeges for en periode på fire år og kan genudpeges én gang. Formanden og seks bestyrelsesmedlemmer udpeges af miljøministeren. Et bestyrelsesmedlem udpeges af klima, energi- og forsyningsministeren.

Bestyrelsen leder fonden og disponerer over fondens midler. Bestyrelsen er ansvarlig for bogføringen, regnskabsføring og forvaltningen af fondens midler. Bestyrelsen fastsætter sin forretningsorden. Miljøministeren skal godkende bestyrelsens nærmere fastsættelse af afgørelseskriterier og rammerne for fondens monitoring, klimabogføring og verifikation ved en uafhængig tredjepart og antagelsen af denne.

Bestyrelsen antager den fornødne sekretariatsbistand. Sekretariatet skal understøtte fondens aktiviteter og bl.a. yde bistand og rådgivning til fondens bestyrelse i forhold til forvaltning, rammevilkår og lovgivning.

Dertil nedsætter miljøministeren et rådgivende udvalg bestående af op til 12 medlemmer med henblik på at rådgive fonden om dens aktiviteter. Ministeren udpeger medlemmerne til det rådgivende udvalg. Medlemmerne udpeges for en periode på fire år. Et medlem af det rådgivende udvalg kan genudpeges én gang. Medlemmerne af det rådgivende udvalg skal repræsentere relevante aktører, herunder især fagpersoner fra landsdækkende foreninger, interesse- og erhvervsorganisationer, som varetager interesser angående klima, nettoreduktion af drivhusgasudledning, bæredygtig grøn omstilling, arealanvendelse, gartneri- og landbrug, skovbrug, naturbeskyttelse, biodiversitet, miljø, drikkevand, vandmiljø, friluftsliv, forbrugerinteresser samt forskningsmiljøer og universiteter, som bidrager fagligt og videnskabeligt underbygget til disse former for interessevaretagelse.